

Bevisst bildebruk er viktig for begrepslæring

Rapporten "Kartlære og begreper i Østlandets geografi" tar for seg undervisningen om temaet Østlandet i en 5. klasse.

RAPPORT | SIST ENDRET: 21.08.2015

Tittel:

Kartlære og begreper i Østlandets geografi. En casestudie i prosjektet ARK&APP, samfunnsfag, 5. klasse

Rapporten:

[Last ned rapporten \(PDF\)](#)

Forfatter:

Øystein Gilje, Line Ingulfsen og Kaja Vemble Swensen

Utgiver:

Universitetet i Oslo

År:

2015

Rapportserie: ARK&APP

ARK&APP viser hvordan skoleeiere, skoleledere og lærere velger læremidler, og hvilke funksjoner disse læremidlene har for læring og undervisning.

[Les mer hos Universitetet i Oslo](#)

Se også rapportene

- [Med ARK&APP – Bruk av læremidler og ressurser for læring på tvers av arbeidsformer](#)
- [«In my spare time I like to ...» En casestudie i prosjektet ARK&APP, engelsk 5. klasse.](#)

- Læremidler og arbeidsformer i prosessorientert skriving. En casestudie i prosjektet ARK&APP, engelsk , studieforbereende utdanningsprogram vg1
- Læremidler og arbeidsformer i matematikk 1T. En casestudie i prosjektet ARK&APP, matematikk 1T , studieforbereende utdanningsprogram vg1
- Lærerrollen i teknologitette klasserom. En casestudie i prosjektet ARK&APP, naturfag 5. klasse
- Læringsressurser og arbeidsformer i engelsk: ungdomsskoleelevers arbeid med sjangeren fantasy. En casestudie i prosjektet ARK&APP, engelsk, 8. klasse
- Bruk av læremidler i komplekse miljøspørsmål. En casestudie i prosjektet ARK&APP, naturfag, yrkesfaglig studieprogram vg1
- Læremidler og arbeidsformer i naturfag i ungdomsskolen. En casestudie i prosjektet ARK&APP, naturfag 10. klasse
- Tømmerfløtingens tradisjoner som digital historie. En casestudie i prosjektet ARK&APP, samfunnsfag, 8. klasse
- Kildearbeid, ideologier og oppgaveforståelse i historie. En casestudie i prosjektet ARK&APP, samfunnsfag videregående
- Læremidler og arbeidsformer for algebra i ungdomsskolen : en casestudie i prosjektet ARK&APP, matematikk, 8. klasse
- Læremidler og arbeidsformer i algebra på mellomtrinnet: En casestudie i prosjektet ARK&APP, matematikk, 5. klasse

Egenproduserte læremidler

I casen arbeider elevene med ulike typer læremidler for å utvikle forståelse av kart, fagbegreper og faktakunnskaper relatert til Østlandets fylker. Analysen viser at lærerens egenproduserte læremidler med bilder, kart og skrift, som ble gjennomgått og delt ut til elevene, ga selve strukturen til hele undervisningsforløpet. Læremidlene som læreren hadde laget, fungerer godt for å binde sammen elevenes

hverdagserfaringer og begrepslæring i geografi som en kumulativ prosess.

Bildene fikk egenverdi

I elevenes egen produksjon av sammensatte tekster, som var PowerPoint-presentasjoner, observerte forskerne at bildets funksjon, til forskjell fra skrift ble mest pynt i presentasjonene. Bildene fikk imidlertid en annen og faglig funksjon når elevene øvde til presentasjonen. Elevenes muntlige presentasjon av lysbildene bidro til at kartbildene ble forstått i sammenheng med de faglige tekstene, og elevene hadde en stor faglig framgang fra pre- til posttest.

Nyttig i opplæringen for minoritetsspråklige

Casen viser hvordan bilder er spesielt godt egnet i undervisningen av minoritetsspråklige elever. Å se en båt i en sluse eller tømmer som fløtes på en elv, innebærer en annen tilnærming enn å lese eller høre en forklaring av begrepene. Når bildet er i sentrum for samtalen om begrepet, kan elevenes forståelse forankres i både en språklig og en visuell representasjon av fenomenet.